

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์

ภาพเสนอผู้หญิงในวรรณกรรมไทยช่วงทศวรรษ 2530:
วิเคราะห์ความโยงใยกับประเด็นทางสังคม

ผู้เขียน

นายเสนาะ เจริญพร

ปริญญา

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การพัฒนาสังคม)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ไชยันต์ รัชชกุล	ประธานกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นพพร ประชากุล	กรรมการ
อาจารย์ ดร. อภิญญา เฟื่องฟูสกุล	กรรมการ

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาภาพเสนอผู้หญิงในวรรณกรรมไทยช่วงทศวรรษ 2530 ว่าสื่อสัญญะอะไรบ้าง เกี่ยวโยงอย่างไรกับประเด็นทางสังคมอื่นๆ (ได้แก่ ครอบครัว ชนชั้น หน้าที่การงาน พื้นที่นั้กเลง การเมืองสาธารณะ ชาติพันธุ์ ร่างกาย และเพศวิถี) อีกทั้งกระแสความ “ก้าวหน้า” ของผู้หญิงที่ปรากฏนี้มีข้อจำกัดและข้อขัดแย้งในตนเองอย่างไร และการเสนอภาพดังกล่าวเชื่อมโยงกับวาทกรรมและปฏิบัติการทางสังคมอื่นๆ อย่างไร

ในการศึกษาครั้งนี้ มิได้มองว่างานวรรณกรรมคือ ‘ภาพสะท้อน’ ของสังคมอย่างซื่อสัตย์และเที่ยงตรงตามหลักการของแนวปฏิฐานนิยม แต่จะพิจารณาผู้หญิงที่ปรากฏอยู่ในวรรณกรรมด้วยมโนทัศน์ ‘ภาพเสนอ’ เพราะมโนทัศน์ดังกล่าวมาจากหลักการที่คำนึงถึงกระบวนการประกอบสร้างทางสุนทรียะซึ่งเต็มไปด้วยขั้นตอนของการ “คัดเลือก” “ตัดทิ้ง” หรือ “จับแน่น” องค์ประกอบต่างๆ ที่ไหลเวียนอยู่ในสังคมให้มาหลอมรวมอยู่ในเรื่องเล่าเหล่านั้น การจะเข้าใจตัวบทวรรณกรรมและบริบททางสังคมอย่างแท้จริง จึงจำเป็นต้องระดมเอาวิธีการวิเคราะห์อันหลากหลายเพื่อมารับใช้การศึกษาในครั้งนี้ (เช่น แนวสัญศาสตร์ แนวรื้อสร้าง แนวทฤษฎีประวัติศาสตร์ ฯลฯ)

ผลการศึกษาภาพเสนอผู้หญิงในวรรณกรรมไทยช่วงทศวรรษ 2530 พบว่า มีทั้งด้านที่ประกอบสร้างให้ผู้หญิง “ก้าวหน้า” ทัดเทียมกับผู้ชายในพื้นที่ต่างๆ แต่ขณะเดียวกันก็ถูกคาดหวังให้เป็นเมีย แม่ และลูกสาวที่ดีตามความเชื่อแบบปิตาธิปไตย และเมื่อพิจารณาต่อไปในกรอบของวาทกรรมก็พบว่า แรงจุดดึงดูดที่นั่นมาจากปากของปิตาธิปไตย ความย้อนแย้งในตัวเองเช่นนี้จึงเป็นสถานะเดียวกันกับสังคมไทยโดยรวมในทศวรรษ 2530 ในแง่ที่พยายามแสดงออกถึงความมีโลกทัศน์อันก้าวหน้าตามโลกสมัยใหม่ แต่พร้อมกันนั้น สังคมไทยก็ยังเต็มไปด้วยคติความเชื่อที่หล่อเลี้ยงด้วยอุดมการณ์อำนาจนิยมที่ฝังรากลึกมายาวนาน

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

Thesis Title The Representation of Women in Thai Literature of the B.E. 2530's:
An Analysis of Interconnections with Social Issues

Author Mr. Sanoh Charoenporn

Degree Master of Arts (Social Development)

Thesis Advisory Committee

Assistant Professor Dr. Chaiyan Rajchagool	Chairperson
Assistant Professor Nopporn Prachakul	Member
Lecturer Dr. Apinya Feungfusakul	Member

ABSTRACT

This thesis aims at studying the significance of the representation of women in Thai literature of the B.E. 2530's and its interconnections with other social issues (such as family, class, work, mafia circle, political arena, ethnicity, body and sexuality). The study also examines the limits of and the contradictions within the progressive image of women, with a focus on the way this image is integrated into discourse and subsequent social practices.

Instead of considering literature as a mere mimetic reflection of reality in a positivistic fashion, the study relies on the concept of 'representation' which emphasizes the construction of the text by selection, exclusion, and enhancement of social elements. In order to gain a genuine insight into literature and its social context, various analytical methods have been employed, such as semiotics, deconstruction, new historicism, etc.

The study has revealed the tension within which women are represented as progressive and equal to men but at the same time are expected to play the roles of good daughters, good wives and good mothers according to patriarchal ideology. And with a further consideration within the frame of discourse, it has been found that the main attracting force emanates from the

patriarchal side. This contradiction is an allegory of the Thai society of the B.E. 2530's at large, inasmuch as there were attempts to show off a progressive world view while people's beliefs were still nourished by long-standing authoritarianism.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University

All rights reserved